

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. VIII. Quid circa Confessionem Hæreticorum conversorum sit
observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

sunt perfectorum propria. 4. Ut, quemadmodum S. Franciscus Xaverius, teste Turfellino l. 8. vit. c. 12. suavit, omni etiam ope adnitatur, ut, quos erudit Confessarius ad pietatem, suas sibi tentationes, incurfantésque animum cogitationes aperiant; hoc quippe ad virtutis absolutionem præcipuum subsidium esse, rudibus in hoc genere pugnae, aut non satis peritis, exercitatisque. Unde sedulò cavendum, ne severiorem se illis præbeat, ne, quia severitas fiduciam excludit, fraudes, quibus à Dæmone oppugnantur, silentio supprimant, leviùs rati, Dæmonis insidias subire, quàm acerbiter Magistri. Ita necessario nudati præsidio, telis que acerrimi hostis expositi usque eò incessentur, prementurque, donec malis domiti faciant deditioem. 5. Ut non contentus sit, communes illis vias ostendisse ad felicitatem obtinendam, sed etiam ad perfectionem cujusque statui convenientem perducere Pœnitentes suos studeat; sic enim Apostolus Coloss. c. 1. monuit, ut docerent Magistri spiritus omnem hominem in omnî sapientia, ut exhibeant omnem hominem perfectum in Christo JESU.

C A P U T V I I I.

QVID CIRCA CONFESIONEM HÆRETICORUM CONVERSORUM SIT OBSERVANDUM.

Qu. 1. *AN, & quomodo Confessarius Hæreticos à sua Hæresi abducere debeat?* R. 1. Cum ad Confessarium Ze-
losum pertineat DE I gloriam, Ecclesiæ Catholicæ augmen-
tum, & animarum salutem procurare, haud dubiè optimè fa-
cturum, si errantes ejusmodi Oviculas opportunis mediis
quærat, atque in Ovile Christi cum magno DEI, Angelo-
rumque gaudio, & ipsarum Ovicularum reductarum solatio
reducere studeat. R. 2. Modum eos reducendi quod atti-
net, ante omnia bene notandum esse ex præludio Manualis
Becani, quòd quatuor sint genera Hæreticorum: nam alij
sunt *Pertinaces*, qui, licet agnoscant, se à communi sensu Ec-
clesiæ, & SS. Patrum recedere, nihilominus ex superbia & ob-
stinatione pertinaciter in suo errore permanent, ne à veritate
convicti videantur. Alii sunt *Zelosi*, qui ex ignorantia po-
tius, quàm pertinacia judicant, suam Sectam Veritati & Evan-
gelio

gelio conformem esse, ideoque tanto ardore eam tumentur, ut vitam potius amittere, quam errores suos deponere parati sint. Alii *Frigidi* sunt, id est, tales, qui quidem errores suos agnoscunt, & etiam parati sunt deponere, sed ob varias excusationes, quas frigidè prætendunt, in iisdem erroribus perseverant. Denique alii *Dubii* sunt, qui simplici ac recto corde veritatem quærunt, ideoque, quia ipsi per se invenire eam non possunt, ab aliis instrui, & juvari petunt. Hoc notato quatuor ferè sunt media, quæ ex parte Confessarii ad reductionem ejusmodi Hæreticorum adhiberi queunt. Primum est *Oratio assidua*, quâ lumen cæleste illis à DEO impetretur, ipsique etiam ad hoc petendum instigentur; sicut enim cæcitas corporalis non nisi extraordinaria DEI virtute tollitur; ita & mentalis hæc occæcatio non nisi per specialem DEI favorem, gratiamque curatur. Certè hîc, si ullibi aliàs locum habet illud Christi Jo. 6. *Nemo potest ad me (& ad Ecclesiam meam) venire, nisi Pater, qui misit me, traxerit eum.* Alterum est, ut ad *bonorum Operum exercitium*, si potest, eodem animetur, nam, ut bene S. Chrysostomus ho. 19. oper. imperf. advertit, sicut sole manente non prævalet nox; cum autem accesserit ad occasum, tunc occupat mundum; sic, quamdiu lumen Justitiæ in Homine fuerit, tenebræ eum non apprehendunt; sed, si illud ablatum fuerit, quia non error generat peccata, sed peccata errorem. Tertium est *Inductio*, ut templa nostra frequentent, & conciones audiant; sic enim alia longè, quam sibi falsò hætenus persuaserant, videbunt, & audient, sicque ex falsa hac persuasionem correctam paulatim ad substantiales quoque errores suos in dubium revocandos impellentur. Certè experientiâ constat, quosdam, cum ab Hæreticis suis Parentibus vel Doctoribus audissent, nimiam apud Catholicos in Ecclesiasticis dogmatibus & Cæremoniis diversitatem reperiri, ubi postea templa nostra ingressi, tantam in officiis divinis peragendis uniformitatem ac reverentiam ad verterunt, in Hæresi nutare cœpisse, atque ad Catholicam fidem amplectendam animum appulisse. Quartum est, ut per *amicam conversationem* cum ipso Confessario, vel aliis Catholicis factam, paulatim ad suos errores detegendos inducantur, & occasione data interdum eorum falsa dogmata non directè statim impugnentur, sed solummodo ostendantur, ob has

ob has vel illas causas sibi ea creditu difficilia videri; sic enim paulatim iterum dubitare de veritate suorum dogmatum incipient, & salutare scrupulos, velut scintillas in ipsum denique accuratioris investigationis incendium erupturas concipient. Quia tamen frequenter horrent ejusmodi Personæ cum ipsis Confessariis ab initio statim agere, ideo alii interdum, cum quibus habitant, instruendi sunt, quomodo cum ipsis agere, & nonnunquam scrupulum iniicere possint, quem in finem etiam libelli ejusmodi materias facili & claro modo tractantes suppeditari possunt. Cerrè Artificum servos non rarò hoc medio ad fidem nostram adductos esse, multiplici experientia comperit. Verùm quia hoc libro potissimum Confessarius instruitur, quomodo in ipsa confessione se gerere debeat, ideo etiam hac in materia præcipuè indicandum est, quomodo Confessarius cum iis, qui jam concepto proposito Catholicam fidem amplectendi, ultrò ad ipsum veniunt, & ab eodem instrui, atque ab Hæresi sua absolvi petunt, agere debeat, sive in instructione, sive in confessione, ipsaque Fidei professione excipienda. Itaque

Qu. 2. Quid observare debeat Confessarius, si Hæreticus quis ab ipso instrui petat, vel ab aliis pro instructione adducitur? R. sequentia videri observanda. 1. Cum magna benevolentia & charitate excipiendus est, ut tantà suavitate delinitus, suos errores & vulnera tantò libentiùs, sinceriùsque aperiat, seque totum Instructoris sui directioni committat. 2. Etiam bona de ipso opinio verbis, factisque contestanda, ac bona voluntas, quâ salutis suæ curam accuratorem assumpsit, collaudanda, causa verò, quòd hæcenus Hæresi suæ adhæserit, ignorantia potius, quàm pertinaciâ, aut alteri inordinato affectui adscribenda. 3. Inquirendum, quâ causâ aut occasione permotus hoc propositum fidei nostræ amplectendæ conceperit; hæc enim notitia non parùm necessaria est, ad iudicium de illius dispositione & secutura constantia ferendum. 4. Collaudato motivo, operam suam in ordine ad Instructionem liberaliter eidem offerat, simul tamen etiam (si fortè pauperem ille se dicat, mediisque se sustentandi destitutum) apertè indicet, se quoad ejusmodi necessitates sublevandas media non habere, nec etiam curam istam in se suscipere velle, DEVM tamen rogaturum, ut piorum corda

moveat, ad necessariam illi opem porrigendam: uti jam multi magno suo solatio, commodoque sunt experti. 5. Hortandus, ut negotium hoc, utpote in quo cardo salutis propriæ versatur, magni faciat, Deoque per serias & affectuosas preces frequenter commendet; sed & eleemosynis etiam, aliisque piis operibus pro felici successu oblatis, divi nam Clementiam ac Misericordiam conciliare studeat. 6. Id ipsum etiam ipse Confessarius in SS. Missæ Sacrificio, aliisque precibus faciat, atque alios etiam, ut hoc negotium DEO commendent, amicè exoret.

Qu. 3. *Quid in ipsa Instructione Hæreticorum observare debeat Confessarius?* R. 1. Ante omnia inquirendum, an materialis duntaxat, seu, ut supra ex Becano diximus, Zelosus ac dubius, an verò formalis, pertinax, & frigidus sit Hæreticus. 2. Pariter indagandum erit, cui Hæresi fuerit addictus, & quantum in articulis fidei suæ sit instructus, vel radicans, ut tantò faciliùs cognoscere possit Confessarius, quibus medijs illum ab erroribus suis abducere debeat. 3. Ostendendum illi erit, in quibus principijs conveniant Catholici cum Hæreticis, nempe in doctrinis, seu articulis necessitate medijs credendis, baptismo, & similibus. 4. Propriùs accedendum, utque articuli enarrandi, in quibus nostra Catholica fides ab ejus Hæresi discrepat; quales plerumque sunt de numero Sacramentorum, de Sacrificio Missæ, de Justificatione hominis, de cultu Sanctorum, eorumque imaginibus, & reliquijs &c. 5. Ostendenda probabilitas nostrorum dogmatum, sive ratio, sive autoritas Ecclesiæ, & SS. Patrum, aliorumque doctissimorum Virorum, inò & Martyrum spectetur. 6. Eximendæ falsæ opiniones & doctrinæ, quas à suis Doctoribus de ejusmodi nostris articulis seu dogmatis hauserat. 7. Inquirendum, an alicui falso dogmati pertinaciùs adhæreat, uti plerumque in articulo de bina specie sumenda contingit, cuius proin falsitas ante omnia alia demonstranda erit, ut hoc ariete velut primario confracto, tantò faciliùs reliquorum falsitatem ac fallaciam cognoscat. 8. Attendendum est, an non aliud habeat impedimentum, ob quod frigidorum Hæreticorum more hætenus in Catholica fide fuerit retardatus, idque efficacibus argumentis erit removendum. 9. Offerenda Rosaria, sacra cera, imagines, libelli sacri &c. eorumque pius usus & utilitas demonstranda. Q. 4.

Qu. 4. Quid circa ipsam Confessionem peragendam sit observandum Confessario? R. 1. Cum à confessione tali plerumque vehementer abhorreant ejusmodi Pœnitentes, ideo omnè diligentiam & conatum adhibendum à Confessario, ut illi eximat talem horrorem. 2. Omnes ei Sacramenti hujus Pœnitentiæ partes bene, dilucidèque sunt explicandæ, libello etiam, ut facilius repetere possit, eum in finem oblato. 3. Cavendum, ne rigidum nimis examen eidem imperetur, aut longi Indices & Catalogi peccatorum (qui specula vocari plerumque ab ijs solent) pro peccatis inquirendis offerantur; hæc enim & similia difficultatem confessionis vehementer augent, atque à concepto proposito non modicè absterrent. 4. Etsi suadendum sit, ut examen super sua peccata ejusmodi Pœnitens instituat, & si fieri potest, peccata sua annotet, nihilominus tamen suaviter simul monendus, ne nimium se in tali examine cruciet, sed potius ipsi Confessario examen tale per suas quæstiones suppleturo sincerè respondeat; sic enim & onus confessionis relevabitur, & ipse modum fructuosè confitendæ eadem operâ addiscet. 5. Quòd si Pœnitens talis & multa, & gravis peccata commisisset, caveat Confessarius, ne rigidâ nimis reprehensione eadem castiget, sed potius collaudans generosam sui victoriam in iisdem enarrandis, suaviter eundem adhortetur, ut, sicut de novo Christianam fidem profitebitur, ita vitam quoque tali nomine dignam per constantem vitiorum fugam, & operum bonorum ferventem exercitationem instituere conetur. 6. Pœnitentiam quoque ab initio non gravem imponat, ne gravitate tali absterritus, importabile confessionis jugum existimet, ac tandem omnino illud excuriat. 7. Etsi non desint Authores, qui doceant, Hæreticum materiale à quovis Sacerdote approbato, & ordinariam Jurisdictionem habente absolvi posse; quia tamen hæc res per se sat gravis est, & ex altera parte Confessarius in judicio suo facillè decipi potest, ideo consultius videtur, ut securiori via procedat, & si quidem ipse facultatem non habeat ab Hæresi absolvendi, Pœnitentem ad Episcopum, aut Religiosos privilegium ab Hæresi absolvendi habentes pro absolutione mittat; aut certè, ut ipse absolvere possit, delegatam facultatem petat.

Qu. 5. Quid circa Professionem Fidei ab Hæretico faciendam

L 4

obser-

observare debeat Confessarius? R. I. Ante omnia ei, si legere possit, Professionem fidei eo idiomate, cujus ille gnarus est, conscriptam offerendam, aut, quod ferè magis expediret, prælegendam, & breviter explicandam esse. 2. Testem unum, alterumve, qui Professioni præsens sit, eligendum, & exorandum. 4. Si fieri commodè queat, nec ipsi Profitenti iustas causas grave accidat, sub sacro publico Confessionem peragenda, ita, ut, dum peractâ suâ Communionem Sacerdos absolutionem ordinariam pronuncia vit, ad latus ipse genuflectat, Profitente interea suam Professionem recitante, & in fine digitos binos Evangelio imponente, & tum demum sanctissimum Christi corpus à Confessario porrectum accipiente, 4. Post peractam Professionem, & gratiarum actionem per solutam, gratulandum ei amicis verbis ob acceptum novæ reconciliationis beneficium erit, & variis motivis, mediisque ad constantiam animandus & instruendus. 5. Interdum non oberit, si Professio etiam scripta & subscripta à Pœnitente exigatur: sic enim tantò firmiter ratam habebit, quanto arctius se ad eandem servandam non voce duntaxat, sed etiam Scripturâ obligavit. 6. Pro majori solatio vicissim illi testimonium factæ Professionis offerri poterit. 7. Si pauper sit, qui profitetur, & Confessarius ipsum vel mensa excipere, vel certè, ut ab alio excipiat, procurare poterit, aut elemosinâ quâpiam juvare, magnum benevolentia per priora beneficia paratæ incrementum adijciat.

Qu. 6. Qua cautela circa eiusmodi Personas adhibenda sint à Confessario? R. sequentes præcipuè. 1. Ut non nimis credulum se earundem narrationibus præbeat, sed per varias quæstiones diversis temporibus factas probet, an dicta illarum sibi satis cohæreant. 2. Ut nec magnam sollicitudinem suscipiat in pecuniis pro ipsarum sustentatione colligendis, aut iisdem ad varia officia promovendis; ne occasionem præbeat, ut propter eiusmodi commoda potius, quàm veritatis agnitionem ad Catholicorum partes transeant. 3. Ut non nimis familiarem se illis præbeat, nec in privata conversatione quidquam aut dicat, aut agat, quod dictum aut factum nollet, si illæ ad vomitum redirent. 4. Ut nec libros aut alias quascunque res grandioris pretii iisdem commodet, quia experientiâ compertum est, non semel eas talia vendidisse.

disse, aut omnino cum iisdem aufugisse. 5. Ut etiam non facile aliis singularibus Personis per literas commendet ejusmodi Personas, ne onus earundem juvandarum satis ordinariè molestum ab humeris suis excutere, & in alienos transferre voluisse videatur. 6. Ut non turbari se patiatur, si forè ab aliquo tali Pœnitente se deceptum advertat, eò quòd ille in Hæresin suam denuò relapsus, omnem Instructoris sui industriam, laborem & charitatem elussisse videatur; sed potiùs pulcherrimã illam & saluberrimam exhortationem sibi applicet, quã DEVS ipse S. Franciscum Seraphicum, cùm hic ob tam multorum ab Ordine suo deficientium inconstantiam vehementer tristaretur, consolari dignatus est, dum dixit eidem: Quid turbaris, Francisce? aut quid angeris, cùm tuorum quispiam Ordinem deserit, aut scandalum creat? an fortè existimias, te ita Gregis tui Rectorem, ut non intelligas, me Superiorem esse ejus Rectorem? quis plantavit, nisi ego? aut quis præter me Homines ad Pœnitentiam vocat, & vocatis perseverandi vires suppeditat? ego eos perduxì, ego retinebo & servabo, ego illis cadentibus alios erigam. Quamobrem hoc tibi præcipio, ut in posterum ad eò te non excrucies, sed scias, hanc à me Familiam diligì, & si unus ad vomitum redeat, me in ejus locum alium suscitaturum, qui illius coronam accipiat, & is, si nondum natus fuerit, efficiam, ut nascatur. Quòd si tres tantùm in ea permanserint, eos nunquam deseram, sed erit semper hæc mea Familia.

C A P U T I X.

QVID CIRCA CONFESIONEM REORUM sit observandum Confessario?

Q. I. **A**N Reus, qui cum discrimine vitæ in carcere detinetur, sit ad Confessionem excitandus, antequam capitalis sententia illi indicetur? R. ordinariè non expedire, cùm periculum sit, ne Confessionem sinceram & validam non faciat, reticendo illa crimina, propter quorum suspensionem potissimum in carcere detinetur; unde talis potiùs ad contritionem animandus est, ut recuperato gratiæ statu fructuosam sibi miseriarum, quas in carcere pati cogitur, tolerantiam faciat. Quòd si tamen ipse peteret confessionem facere, aut propter